

Przy danym wskaźniku rezerw obowiązkowych zmiana podaży pieniądza bankowego zależy od zmiany wartości rezerw gotówkowych:

$$\Delta D = \left(\frac{1}{r} \right) \cdot \Delta R. \quad (4.4)$$

Jeżeli np. R zwiększa się ze 100 do 150 jednostek pieniężnych, to przy wskaźniku rezerw obowiązkowych 0,1 przyrost pieniądza bankowego wynosi 500 jednostek pieniężnych:

$$D = \frac{1}{0,1} \cdot (150 - 100),$$

$$D = 10 \cdot 50 = 500.$$

Dotychczas przyjmowaliśmy nierealistyczne założenie, że istnieje jeden bank rozliczeniowy. Tymczasem w każdym kraju jest ich wiele. Pożyczka uzyskana w jednym banku może być ulokowana w innym banku. Czy zmienia to wielkość podaży pieniądza?

Przyjmijmy, że przedsiębiorstwo A wpłaca do banku I gotówkę w wysokości 1000 jednostek pieniężnych, uzyskując w zamian wkład na żądanie.

Bank I			
AKTYWA		PASywa	
Gotówka	1000	Depozyty	1000
Razem	<u>1000</u>	Razem	<u>1000</u>

A więc aktywa i pasywa banku I zwiększyły się. Ale bank ten nie może prowadzić działalności kredytowej. Jeżeli wskaźnik rezerwy obowiązkowej wynosi 0,1, to granicą emisji pożyczkowej jest suma

$$R - (r \cdot R) = 1000 - (0,1 \cdot 1000) = 900 \text{ jednostek pieniężnych.}$$

Rezerwy gotówkowe w wysokości 100 jednostek pieniężnych nie pokrywają oczywiście części zobowiązań, ale w okresach stabilizacji nie jest to niezbędne. Przyjmijmy więc, że bank I jest w pełni wypłacalny. Zanotujmy zatem fakt udzielenia przez bank I pożyczki przedsiębiorstwu B i przelania tej sumy do banku II.

Bank I			
AKTYWA		PASywa	
Gotówka	1000	Depozyty	1000
Kredyt dla przedsiębiorstwa B	+ 900	Depozyt przedsiębiorstwa B uzyskany dzięki kredytowi	+ 900
Odpływ gotówki do banku II	<u>- 900</u>	Wycofanie depozytu przedsiębiorstwa B i przeniesienie do banku II	<u>- 900</u>
Razem	<u>1000</u>	Razem	<u>1000</u>